

ICL es juga el futur dels runams de Súria i Sallent en dos mesos

Abans d'acabar l'any, Urbanisme ha de donar llum verd als canvis per ampliar el Fusteret i posar plaques solars al Cogulló

El runam del Fusteret de Súria és l'únic on es mantenen actius els abocaments ARXIU/MIREIA ARSO

David Bricollé

Súria/Sallent | 13·10·22 | 06:26 | Actualitzat a les 07:59

L'horitzó dels dos gran runams salins del Bages està en joc en la recta final d'aquest 2022. Uns mesos que seran clau, ahora, per donar una empenta definitiva als plans d'ICL Iberia. Hi confluiran passos decisius per determinar quins marges de maniobra es donen a l'empresa minera, atenent a les peticions que en el darrer any i mig ha posat sobre la taula del Govern de la Generalitat. Aquesta tardor s'han de definir les directrius urbanístiques que, més enllà dels plans de restauració establerts, marcaran els usos futurs dels dipòsits del **Cogulló** (Sallent) i del **Fusteret** (Súria). I, en paral·lel, ha de ser el punt d'inici d'una de les infraestructures clau, tant per a l'explotació i eliminació d'aquestes muntanyes artificials: el nou col·lector de salmorres.

El calendari marca que., d'aquí a final d'any, s'han de convocar dues reunions de la **Comissió d'Urbanisme de la Catalunya Central**, en una de les quals s'hauria de fer l'aprovació provisional (després només quedaria pendent de la firma del conseller per ser definitiva) de la modificació del **Pla Director de la Mineria del Bages**. Un canvi que es va aprovar inicialment el mes de febrer passat i que, si es referma (com tot ho fa preveure), comportarà dues decisions transcendents per al runams. D'una banda, que el del Fusteret l'únic que encara es manté actiu, pugui créixer més enllà del que fins ara té admès. De l'altra, que els dipòsits en conjunt, però molt específicament el del Cogulló (que és per al que està pensada aquesta mesura), entrin en una nova dimensió si el que s'accepta és que s'hi puguin ubicar instal·lacions de producció d'energies renovables. El que es va aprovar inicialment ara fa vuit mesos és que el runam de Súria pugui ampliar la capacitat que tenia permesa fins ara tant en alçada com en superfície. És i la solució que el Govern ha acabat donant a ICL per resoldre la manca temporal d'un espai on seguir abocant, ja que el disponible en aquest dipòsit s'està esgotant.

El que es preveu que la Comissió Territorial d'Urbanisme de la Catalunya Central ratifiqui en una de les reunions previstes entre octubre i novembre és l'aposta pel «recreixement» del Fusteret, és a dir, un augment del límit que tenia fins ara en alçada, i «l'extensió en continuïtat», el que vol dir una ampliació de la superfície actual, cap a la zona de Cererols (cap al sud). Per a les dues zones, es determina «l'ocupació en planta i l'alçada màxima», l'obligatorietat «de la impermeabilització de la base i de l'àrea en contacte amb el Fusteret vell per qüestions ambientals», així com la «garantia d'estabilitat dels dipòsits». A més de les condicions paisatgístiques, l'aprovació inicial de la modificació del PDU estableix que «s'haurà de retirar el material dipositat un cop finalitzades aquestes necessitats extraordinàries».

En aquell moment, fonts de la comissió van argumentar que l'emplaçament d'un nou dipòsit temporal en superfície «és l'única alternativa viable per donar resposta a l'escenari actual o a eventuais escenaris de futur en què es produeixin romanents de sal de residu».

El 2020, Iberpotash va sol·licitar una modificació del pla argumentant que s'havia produït un escurçament «imprevist» de la vida útil del runam del Fusteret, on es diposita la sal de rebuig del procés que no té sortida comercial, avançant-se del 2026 al 2023. I que això coincidia amb el retard de la posada en funcionament del nou col·lector de salmorres.

Un camp solar al Cogulló

El segon aspecte de gran abast aprovat inicialment el febrer passat i que ara espera el pas definitiu és la modificació del PDU de la Minería que ha de fer possible la instal·lació de **plaques fotovoltaiques** a les instal·lacions mineres.

En aquell primer acord de fa vuit mesos, la Generalitat argumentava que «ens trobem en un context d'emergència climàtica i de transició energètica» i que, per aquest motiu, es considera raonable estudiar la possibilitat d'implantar un parc solar en sòls ja transformats pels usos miners, abans de posar en joc altres peces de sòl destinades a usos rústics. En definitiva, per fer compatible la proposta que promou l'empresa minera de crear un gran parc fotovoltaic al vessant sud del runam del Cogulló de Sallent, projecte que Regió7 va avançar l'11 de gener de l'any passat i que el mes d'abril va topar amb l'informe desfavorable de la La Ponència d'Energies Renovables de la Generalitat de Catalunya.

Tal i com va explicar aquest diari, el projecte, **batejat amb el nom de Cogulló Solar Plant**, plantejava omplir de plaques fotovoltaiques tota la cara sud del dipòsit, aprofitant el seu pendent. És a dir, el vessant que mira cap a Santpedor i Manresa. Es tractaria d'una instal·lació distribuïda en 7 parcs o parcel·les al llarg d'aquesta cara sud, amb una superfície global de 12,5 hectàrees i una capacitat de producció contínua de 30 megawatts.

Específicament, en el cas dels dipòsits salins, només serà possible la instal·lació d'una infraestructura d'energies renovables sempre que no comprometi ni retardi el pla de restauració vigent, assumint que el futur del dipòsit ha de ser la seva extinció. El parc fotovoltaic que es vulgui impulsar haurà de seguir el procediment ordinari de tramitació d'aquest tipus d'infraestructures.

El col·lector, una mica més a prop

No és definitiu, però sí, almenys, significatiu. La Generalitat ja ha instal·lat a diferents punts cartells informatius de les obres de construcció del nou col·lector de salmorres, obre clau, tant per als plans d'extracció i explotació de l'empresa minera com de restauració dels runams, que van directament enllaçats.

Enguany, la Generalitat s'ha centrat en la tramitació de les expropiacions de finques que es veuran afectades pel pas de la nova canalització que ha de portar les aigües salobres provinents de l'activitat minera potàssica fins al mar, i que es preveu construir paral·lela a l'actual. L'abril del 2021 se'n va signar l'acord de finançament de l'obra entre l'Agència Catalana de l'Aigua i l'empresa ICL, en què el Govern va agafar el **compromís de tenir-lo del tot acabat el 2025**. La nova canonada tindrà una longitud de 122 quilòmetres i transcorrerà per 22 municipis del Bages i el Baix Llobregat, amb una capacitat de transport de 1.683 litres per segon. Es farà per trams, d'**Abrera a Castellgalí**, i d'aquí cap a **Balsareny i cap a Súria i Cardona**, de manera que es donarà continuïtat als 32 quilòmetres de col·lector que ja es van renovar els anys 2007 i 2008 entre Abrera i el Prat de Llobregat.

Igualment, el 2025 haurà d'estar acabada la conducció d'aigua entre l'estació depuradora de **Manresa i Súria**. Aquesta conducció, que comportarà una menor aportació de l'aigua depurada al riu Cardener, es regularà amb l'aigua que s'alliberi dels embassaments de la **Llosa i Sant Ponç**.

Paral·lelament a l'inici dels treballs de redacció de la modificació, es va impulsar un procés de participació ciutadana prèvia en què van participar un total de 39 persones.

Un Pla Director modificat després de només quatre anys de la seva aprovació

El PDU es va aprovar el 2018, per ordenar els espais vinculats al desenvolupament de l'activitat extractiva minera i el tractament de la matèria primera complint els requisits d'explotació de l'únic recurs miner del país, per tal que fos viable econòmica, social i mediambientalment. El Pla garantia també l'encaix adequat de la segona fase del **Pla Phoenix d'ICL Iberia**. Però la necessitat de més espai per abocar va dur l'empresa a demanar-ne una modificació el 2020.